

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่องการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการประกันคุณภาพแก่นักศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำเสนอตามขั้นตอนของการพัฒนาหลักสูตรทั้ง 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลพื้นฐาน
2. การสร้างหลักสูตร
3. การทดลองใช้หลักสูตร
4. การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน

ศึกษานโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

สืบเนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการของการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐาน โดยกำหนดรายละเอียดไว้ในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบประกันคุณภาพภายนอก เพื่อใช้เป็นกลไกในการผดุงรักษาคุณภาพและมาตรฐานของสถาบันอุดมศึกษา

หลังจากที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีผลบังคับใช้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) ในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดทำหน้าที่กำกับดูแลสถาบันอุดมศึกษา ได้เสนอระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ซึ่งคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2543 ได้มีมติเห็นชอบกับระบบประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัยเดิม) ซึ่งต่อมาได้จัดทำเป็นประกาศทบวงมหาวิทยาลัย เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2545 เพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติ สาระสำคัญของประกาศฉบับนี้ ระบุให้ทบวงมหาวิทยาลัยสนับสนุนและส่งเสริมสถาบันอุดมศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งให้มีการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาจากภายใน หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดมีหน้าที่กำกับดูแลสถาบันการศึกษา

เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินคุณภาพจากภายนอก รวมถึงสนับสนุนให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษาขึ้นในแต่ละคณะวิชาหรือสถาบันอุดมศึกษาเพื่อกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ แนวทาง วิธีการ ตรวจสอบและประเมินระบบกลไกและประเมินผลการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ของแต่ละคณะวิชาหรือสถาบันอุดมศึกษา

หลังจากดำเนินการตามประกาศฉบับปี พ.ศ. 2545 ไประยะหนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงได้จัดทำกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546 เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในมาตรา 5 และมาตรา 47 วรรคสอง โดยสาระสำคัญเกี่ยวกับระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในของกฎกระทรวงฉบับนี้ยังคงไว้ตามประกาศทบวงมหาวิทยาลัยฯ ฉบับ พ.ศ. 2545 แต่ให้เพิ่มเติมให้มีคณะกรรมการชุดหนึ่ง คือ คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (ค.ป.ก.) โดยมีหน้าที่กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม สนับสนุนพัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ตลอดจนมีหน้าที่เสนอแนะวิธีการตรวจสอบและประเมินผลระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของแต่ละสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาและคณะวิชา และหน้าที่อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมอบหมาย

คณะกรรมการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (ค.ป.ก.) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยกำหนดตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา จำนวน 44 ตัวบ่งชี้ ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบ 9 องค์ประกอบมาตรฐานการอุดมศึกษา ตรวจสอบความสมดุลของตัวบ่งชี้ที่กำหนดตามมุมมองการบริหารจัดการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านนักศึกษาและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านกระบวนการภายใน ด้านการเงิน ด้านบุคลากร การเรียนรู้และนวัตกรรม ซึ่งในการพัฒนาตัวบ่งชี้ครั้งนี้ ค.ป.ก. ได้ให้ความสำคัญกับการประกันคุณภาพสำหรับนักศึกษา โดยกำหนดไว้ในตัวบ่งชี้ที่ 9.2 ว่า “มีระบบและกลไกการให้ความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพแก่นักศึกษา” โดยทั้งนี้ได้กำหนดแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับตัวบ่งชี้ดังกล่าวดังนี้

1. มีระบบและกลไกในการสร้างความรู้ ความเข้าใจและทักษะด้านการประกันคุณภาพให้กับนักศึกษา
2. มีระบบและกลไกส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพของสถาบัน

3. มีระบบและกลไกส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ด้านประกันคุณภาพ กระบวนการคุณภาพ เช่น 5 ส. PDCA ไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพกิจกรรมหรือโครงการนักศึกษา

4. การติดตามประเมินผลและพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งกิจกรรมที่ดำเนินการโดยนักศึกษา และที่นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบันภายหลังจากได้มีการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ปีพ.ศ. 2553 ได้มีการพัฒนาตัวบ่งชี้ขึ้นใหม่ แต่ในเรื่องของการให้ความรู้ด้านการประกันคุณภาพแก่นักศึกษา ก็ได้ถูกบรรจุไว้ในองค์ประกอบที่ 3 การพัฒนานิสิตนักศึกษา ตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ระบบและกลไกการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา โดยมี เกณฑ์ประเมินตัวบ่งชี้ที่ 3.2 ดังนี้

1. คณะวิชาจัดทำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษาที่ส่งเสริมผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ทุกด้าน

2. มีกิจกรรมให้ความรู้และทักษะการประกันคุณภาพการศึกษาแก่นักศึกษา

3. มีการส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้ด้านการประกันคุณภาพไปใช้ในการจัดกิจกรรมที่ดำเนินการโดยนักศึกษอย่างน้อย 5 ประเภทสำหรับระดับปริญญาตรี และอย่างน้อย 2 ประเภทสำหรับระดับบัณฑิตศึกษา จากกิจกรรมต่อไปนี้

3.1 กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์

3.2 กิจกรรมกีฬาหรือการส่งเสริมสุขภาพ

3.3 กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์หรือรักษาสีสิ่งแวดล้อม

3.4 กิจกรรมเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

3.5 กิจกรรมส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม

4. มีการสนับสนุนให้นักศึกษาสร้างเครือข่ายพัฒนาคุณภาพภายในคณะวิชา และระหว่างคณะวิชา และมีกิจกรรมร่วมกัน

5. มีการประเมินความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ของแผนการจัดกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

6. มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงแผนหรือปรับปรุงการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา

จะเห็นได้ว่านโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ให้ความสำคัญกับการพัฒนานิสิตนักศึกษา โดยต้องการให้นักศึกษารุ่นใหม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการประกันคุณภาพ สามารถนำความรู้ด้านการประกันคุณภาพไปใช้ในกิจกรรมนักศึกษา และเพื่อเป็นการเตรียมคนเข้าสู่สังคมแห่งคุณภาพต่อไปในอนาคต

การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับความรู้และทักษะด้านประกันคุณภาพสำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพและผู้ที่มิมีประสบการณ์ที่นำเอาความรู้ด้านการประกันคุณภาพไปฝึกอบรมนักศึกษา จำนวน 5 ท่าน โดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง พบว่า องค์ความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพที่ควรอบรมให้กับนักศึกษามีดังนี้

ตารางที่ 4 แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญด้านการประกันคุณภาพ

รายการ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	หมายเหตุ
1) ความสำคัญและความจำเป็นในการประกันคุณภาพ	/	/	/	/	/	
2) ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ	/	/	/	/	/	
3) การประกันคุณภาพการศึกษา	/	/	/	/	/	
4) วงจรคุณภาพ PDCA	/	/	/	/	/	
5) ระบบคุณภาพมาตรฐานสากล	-	/	/	-	-	ควรกล่าวสรุปอย่างง่าย ไม่ลงลึก
6) ระบบประกันคุณภาพ	/	/	/	/	/	ควรสอนให้นักศึกษารู้
- การควบคุมคุณภาพ	/	/	/	/	/	ระบบเดียวกับ
- การตรวจสอบคุณภาพ	/	/	/	/	/	ที่สถาบันใช้
- การประเมินคุณภาพ	/	/	/	/	/	ใช้อยู่

ตารางที่ 4 (ต่อ)

รายการ	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	หมายเหตุ
7) ตัวบ่งชี้คุณภาพและเกณฑ์ประเมินคุณภาพ	/	/	/	/	/	ควรสอนให้เห็นตัวอย่างตัวชี้วัดควรเป็นเรื่องใกล้ตัว
- ประเภทของตัวบ่งชี้คุณภาพ	/	/	/	/	/	
- การสร้างตัวบ่งชี้คุณภาพ	/	/	/	/	/	
- การสร้างเกณฑ์ประเมินคุณภาพ	/	/	/	/	/	
8) การตรวจสอบคุณภาพ	/	/	/	/	/	
9) การประเมินคุณภาพ	/	/	/	/	/	
- หลักการประเมินคุณภาพ	/	/	/	/	/	
- วิธีการประเมิน	/	/	/	/	/	
- เครื่องมือในการประเมิน	/	/	/	/	/	

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

1. ต้องการสอนให้เขียนโครงการเพื่อให้วางแผนและเขียนตัวชี้วัด เพื่อให้นักศึกษาได้เห็นระบบ PDCA
2. หลักสูตรควรมีการฝึกปฏิบัติให้เห็นประโยชน์ในการนำระบบประกันคุณภาพมาใช้ในการทำกิจกรรม มีกรณีศึกษา โดยโยงให้เข้าชีวิตประจำวัน ว่ามีคุณภาพหรือไม่มีคุณภาพ
3. ในเรื่องของการสร้างเครือข่าย มีข้อเสนอแนะให้จัดทำเป็นลักษณะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทำเป็นกิจกรรม Knowledge Management (KM)
4. ความหมายของทักษะการประกันคุณภาพ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ความเห็นว่าเป็นการปฏิบัติงานที่นักศึกษาได้นำเอาระบบ PDCA ไปใช้เป็นแนวปฏิบัติ
5. ควรฝึกให้นักศึกษาที่เป็นคณะกรรมการสโมสรนักศึกษา จัดทำแผนงานประจำปี หรือแผนปฏิบัติการ และให้นำเอาระบบประกันคุณภาพไปใช้ในการดำเนินงาน โดยมองการประกันคุณภาพในระบบใหญ่ และให้มีระบบ PDCA ในระบบย่อย
6. หลักสูตรฝึกอบรมที่ใช้กับนักศึกษา ไม่ควรเป็นวิชาการมากนัก ควรมีกิจกรรมให้มาก

7. กิจกรรมเมื่อสิ้นสุดแต่ละปีการศึกษาควรให้นักศึกษาเก่าและใหม่ได้มาคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

ผลการสำรวจความต้องการของคณะวิชาในการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพให้กับนักศึกษาของหลักสูตรต่าง ๆ ในระดับปริญญาตรี

ผู้วิจัยได้สำรวจความต้องการของผู้บริหารหลักสูตร คณาจารย์ของคณะวิชาต่าง ๆ ในระดับปริญญาตรี ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง เป็นอาจารย์จากมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 350 คน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความต้องการของอาจารย์ในการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ข้อความ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1) นักศึกษาในคณะของท่านควรมีความรู้เรื่องการประกันคุณภาพ	3.77	1.11	มาก
2) ต้องการให้นักศึกษาทุกชั้นปีได้รับความรู้เรื่องการประกันคุณภาพ	4.08	.81	มาก
3) นักศึกษาของท่านขาดความรู้ด้านการประกันคุณภาพเพียงใด	3.39	1.17	ปานกลาง
4) มหาวิทยาลัยส่งเสริมให้นักศึกษาของท่านมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ	3.33	1.04	ปานกลาง
5) การประกันคุณภาพเป็นเรื่องจำเป็นที่นักศึกษาจะต้องมีความรู้	3.99	.81	มาก
6) ต้องการให้มีการให้ความรู้ด้านการประกันคุณภาพแก่นักศึกษา	4.04	.77	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
7) ต้องการมีหลักสูตรฝึกอบรมการประกันคุณภาพให้กับนักศึกษา	3.66	1.06	มาก
8) ต้องการมีหน่วยงานมาฝึกอบรมเรื่องประกันคุณภาพให้กับนักศึกษา	3.86	1.05	มาก
9) ต้องการส่งนักศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมเรื่องการประกันคุณภาพ	3.74	1.01	มาก
10) ความรู้ด้านประกันคุณภาพจะช่วยให้นักศึกษาของท่านดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.99	.86	มาก
12) ต้องการให้ความรู้เรื่องประกันคุณภาพแก่นักศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.06	.80	มาก
13) ต้องการให้มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อการประกันคุณภาพ	4.21	.80	มาก
14) ท่านเห็นว่านักศึกษามีความรู้ด้านการประกันคุณภาพในระดับใด	2.79	1.14	ปานกลาง
15) ท่านมีความต้องการหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการประกันคุณภาพที่มีคุณภาพ	3.90	.94	มาก
16) ต้องการให้นักศึกษารุ่นใหม่มีความรู้เรื่องการประกันคุณภาพ	4.05	.83	มาก
17) ต้องการให้นักศึกษามีการนำระบบการประกันคุณภาพไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ	4.07	.80	มาก
18) ต้องการหากมีหลักสูตรฝึกอบรมเรื่องการประกันคุณภาพที่มีคุณภาพท่านยินดีนำหลักสูตรนั้นไปพัฒนานักศึกษา	4.00	.83	มาก

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
19) ความต้องการให้คณะวิชามีระบบในการให้ความรู้ด้านการประกันคุณภาพแก่นักศึกษา	3.96	.82	มาก
20) ต้องการให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพของคณะวิชา / มากขึ้น	4.01	.78	มาก
21) คณะวิชาควรส่งเสริมให้มีระบบการประกันคุณภาพเกิดขึ้นในสโมสรนักศึกษา	3.91	.87	มาก
22) ต้องการให้สนับสนุนการสร้างเครือข่ายคุณภาพในระดับคณะวิชา	4.00	.87	มาก
23) ต้องการให้คณะวิชาสนับสนุนการสร้างเครือข่ายคุณภาพภายนอกสถาบัน	3.85	.99	มาก
24) ต้องการมีกิจกรรมในการเสริมสร้างความรู้ประกันคุณภาพในรูปแบบต่าง ๆ	4.01	.83	มาก
25) ความรู้ด้านประกันคุณภาพจำเป็นสำหรับบัณฑิตยุคใหม่	4.03	.81	มาก
27) ต้องการปลูกฝังให้นักศึกษาเข้าใจในวงจรคุณภาพและนำไปปฏิบัติ	4.03	.81	มาก
28) ควรนำเรื่องประกันคุณภาพไปเสริมสร้างให้เกิดขึ้นกับคุณลักษณะของนักศึกษา	3.93	.85	มาก
29) ต้องการ ควรหาวิธีการในการให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมกับคณะมากขึ้นในการประกันคุณภาพ	3.96	.81	มาก
30) เห็นควรบรรจุความรู้ประกันคุณภาพไว้ในหลักสูตร	3.48	1.15	ปานกลาง
31) เรื่องการประกันคุณภาพควรเป็นเนื้อหาสำหรับนักศึกษาทุกสาขาวิชาได้เรียน	3.40	1.17	ปานกลาง
32) การประกันคุณภาพควรเป็นวิชาเลือกสำหรับนักศึกษา	3.03	1.23	ปานกลาง

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
33) เนื้อหาการประกันคุณภาพควรเป็นแค่กิจกรรมเสริมหลักสูตร	3.42	1.12	ปานกลาง
34) ควรมีการสอดแทรกเนื้อหาเรื่องการประกันคุณภาพไว้ในหลักสูตร	3.47	1.08	มาก
35) นักศึกษาทุกสาขาวิชาควรมีความรู้เรื่องการประกันคุณภาพ	3.94	.96	มาก
รวม	3.81	.64	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าความต้องการของอาจารย์ในการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ย 3.81 อยู่ในระดับ มาก ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .64 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.79 - 4.08 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .77 - 1.23 โดยพบว่าอาจารย์มีความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านการประกันคุณภาพให้กับนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากทุกรายการ ยกเว้นอาจารย์มีความเห็นว่า นักศึกษาขาดความรู้ด้านการประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัยส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพ การเห็นควรบรรจุความรู้ประกันคุณภาพไว้ในหลักสูตร เรื่องการประกันคุณภาพควรเป็นเนื้อหาสำหรับนักศึกษาทุกสาขาวิชาได้เรียน การประกันคุณภาพควรเป็นวิชาเลือกสำหรับนักศึกษา และเนื้อหาการประกันคุณภาพควรเป็นแค่กิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งเหล่านี้มีความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเมื่อพิจารณาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วพบว่ามีค่ามากกว่า 1.00 ในทุกความต้องการที่อยู่ในระดับปานกลาง

การสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพของนักศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 451 คน ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ผลดังนี้

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ข้อความ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1) มีความเข้าใจความหมายของคำว่าคุณภาพ	3.69	.82	มาก
2) มีความรู้เรื่องการประกันคุณภาพ	3.18	.88	ปานกลาง
3) สามารถอธิบายความหมายของการประกันคุณภาพได้	2.91	.94	ปานกลาง
4) รู้จักระบบควบคุมคุณภาพอย่างน้อย 1 ระบบ	2.85	1.04	ปานกลาง
5) เคยนำระบบคุณภาพไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมนักศึกษา	2.92	1.06	ปานกลาง
6) มีความรู้เรื่องขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพ	2.86	.96	ปานกลาง
7) เคยเป็นส่วนหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพของสถาบัน	2.75	1.16	ปานกลาง
8) เคยเข้าร่วมกิจกรรมในการพัฒนาคุณภาพ	2.78	1.16	ปานกลาง
9) มีความเข้าใจระบบ PDCA	2.23	1.16	น้อย
10) เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ	2.33	1.14	น้อย
11) เคยใช้กระบวนการ 5ส. ในการดำเนินกิจกรรมนักศึกษา	3.24	1.16	ปานกลาง
12) เวลาทำกิจกรรมมักมีระบบในการควบคุมคุณภาพกิจกรรม	3.00	1.03	ปานกลาง
13) มีความรู้เรื่องการประเมินคุณภาพ	2.97	.98	ปานกลาง
14) เคยได้รับการตรวจสอบการทำงานกิจกรรมเพื่อให้เกิดคุณภาพ	2.94	1.06	ปานกลาง
15) เคยเข้าร่วมในกิจกรรมประเมินคุณภาพของคณะ	2.83	1.16	ปานกลาง
16) มีการสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพกับต่างสถาบัน	2.60	1.16	ปานกลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
17) มีความรู้ที่นักศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของระบบการประกันคุณภาพ ของมหาวิทยาลัย	3.11	1.01	ปานกลาง
18) ทุกวันนี้เวลาปฏิบัติงานมักใช้ระบบ PDCA เป็นแนวทางในการปฏิบัติ	2.55	1.05	ปานกลาง
19) รู้ว่ามหาวิทยาลัยมีระบบการประกันคุณภาพ	3.34	1.10	ปานกลาง
20) รู้จักหน่วยงานรับรองคุณภาพที่เรียกว่า “สมศ.”	2.62	1.16	ปานกลาง
21) เข้าใจแนวทางในการควบคุมคุณภาพ	2.79	.99	ปานกลาง
22) ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ มีระบบการตรวจสอบคุณภาพของกิจกรรมที่ทำทุกครั้ง	2.92	.97	ปานกลาง
23) มีความรู้เรื่องการควบคุมคุณภาพของงานหรือกิจกรรม	2.81	.95	ปานกลาง
24) เคยเข้าร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาต่างคณะวิชาในเรื่องการประกันคุณภาพ	2.50	1.09	ปานกลาง
25) บอกเล่าเรื่องราวเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพให้กับผู้อื่นได้	2.60	1.08	ปานกลาง
26) มีความเข้าใจในระบบและวิธีการประเมินคุณภาพ	2.77	1.00	ปานกลาง
27) ได้มีการนำเอาระบบการประกันคุณภาพไปใช้ในการดำเนินโครงการต่าง ๆ	2.77	1.01	ปานกลาง
28) มีความสามารถในการนำความรู้ประกันคุณภาพไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมนักศึกษา	2.79	1.01	ปานกลาง
29) เคยเป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่คณะวิชา/ สถาบันในการพัฒนาคุณภาพ	2.57	1.11	ปานกลาง
30) เข้าร่วมเป็นเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพระหว่างคณะวิชาในสถาบัน	2.57	1.10	ปานกลาง

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อความ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
31) คิดว่านักศึกษารุ่นใหม่ควรใส่ใจในเรื่องระบบการประกันคุณภาพ	3.46	1.15	ปานกลาง
32) เห็นด้วยที่จะให้มีการแทรกเรื่องการประกันคุณภาพไว้ในหลักสูตร	3.39	1.14	ปานกลาง
33) กิจกรรมเสริมหลักสูตรควรมีเรื่องการประกันคุณภาพ	3.35	1.05	ปานกลาง
34) การประกันคุณภาพควรเป็นรายวิชาบังคับให้เรียน	3.02	1.05	ปานกลาง
35) การประกันคุณภาพควรเป็นรายวิชาเลือกให้เรียน	3.22	1.06	ปานกลาง
36) คิดว่าถึงเวลาแล้วที่นักศึกษาต้องมีความรู้เรื่องการประกันคุณภาพ	3.50	1.11	มาก
37) เห็นว่าการประกันคุณภาพเป็นสิ่งที่สำคัญที่ควรนำมาใช้ในกิจกรรมนักศึกษา	3.46	1.04	ปานกลาง
38) ใช้วงจรPDCA ในการดำเนินกิจกรรมนักศึกษา	2.99	1.09	ปานกลาง
39) มีความรู้ว่ามีมหาวิทยาลัยต้องเข้ารับการประเมินคุณภาพจาก สมศ.	3.14	1.07	ปานกลาง
40) หากมีหลักสูตรฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการประกันคุณภาพแก่นักศึกษายินดีเข้ารับการฝึกอบรม	3.37	1.08	ปานกลาง
รวม	2.94	.73	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในภาพรวมนักศึกษามีความคิดเห็นว่ามีความรู้และทักษะอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.94 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .73 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 2.23 - 3.50 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานอยู่ระหว่าง .82 - 1.16 โดยส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยประเด็นที่มึ่ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย คือมีความเข้าใจในระบบ PDCA เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ นอกนั้นนักศึกษามีความเห็นต่อข้อ

คำถามอยู่ในระดับ ปานกลาง โดยมีความเห็นว่ถึงเวลาแล้วที่นักศึกษาต้องมีความรู้เรื่องการประกันคุณภาพ และนักศึกษามีความเข้าใจความหมายของคำว่าคุณภาพ อยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบและรูปแบบของหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับปริญญาตรี

ผลการศึกษาข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบและรูปแบบของหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพการศึกษาระดับปริญญาตรี และนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญด้านพัฒนาหลักสูตรและการประกันคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาพิจารณาด้วย มีรายละเอียดดังนี้

1. ลักษณะของหลักสูตรฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมควรมีองค์ประกอบ ได้แก่ สภาพปัญหาและความจำเป็น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ กิจกรรมการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรมและการวัดผลและประเมินผล เป็นหลักสูตรที่สามารถนำไปปฏิบัติจริง เน้นผู้เข้ารับการอบรมเป็นสำคัญ สนองความต้องการของผู้เข้ารับการอบรมมากที่สุด คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

2. เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรม

เนื้อหาของหลักสูตรฝึกอบรมได้แก่ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ระบบการประกันคุณภาพ ตัวบ่งชี้คุณภาพและเกณฑ์การประเมินคุณภาพ การนำความรู้การประกันคุณภาพไปใช้กับกิจกรรมนักศึกษา บทบาทของนักศึกษากับการประกันคุณภาพ นักศึกษากับการสร้างเครือข่ายการพัฒนาคุณภาพ การเขียนรายงานการประเมินตนเอง ควรเป็นเนื้อหาสาระที่เข้าใจง่าย เหมาะกับนักศึกษา และนำไปใช้ได้จริง

3. กิจกรรมการฝึกอบรม

กิจกรรมการฝึกอบรมควรเป็นกิจกรรมที่มุ่งให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ และเกิดทักษะในการนำความรู้ด้านการประกันคุณภาพไปใช้ในกิจกรรม/โครงการนักศึกษา มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้

4. การประเมินผล

การประเมินหลักสูตรฝึกอบรม ควรมีการประเมินทั้งก่อนการฝึกอบรม และหลังการฝึกอบรม ประเมินจากเขียนโครงการกิจกรรมของนักศึกษา

5. รูปแบบของหลักสูตรฝึกอบรม

รูปแบบของหลักสูตรฝึกอบรม เป็นรูปแบบง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน เน้นการให้ความรู้ ความเข้าใจ และฝึกทักษะการเขียน โครงการ/กิจกรรมนักศึกษา สร้างเจตคติที่ดีต่อการประกัน คุณภาพ สร้างบรรยากาศในการฝึกอบรมที่สนุกสนาน โดยเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการ ฝึกอบรม และควรได้รับเอกสารประกอบการฝึกอบรมเพื่อการเรียนรู้ด้วยตนเองก่อนและหลังการ ฝึกอบรม

ตอนที่ 2 ผลการสร้างหลักสูตร

ผู้วิจัยนำข้อมูลพื้นฐานที่เป็นผลมาจากการวิเคราะห์ในขั้นตอนที่ 1 มาพิจารณากำหนด แนวทางในการพัฒนาหลักสูตร และกำหนดองค์ประกอบหลักสูตร คือ สภาพปัญหาและความ จำเป็น หลักการ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหา กิจกรรมการฝึกอบรม ระยะเวลาการฝึกอบรม สื่อประกอบการฝึกอบรม และการประเมินผลหลักสูตร แล้วนำร่างที่ได้ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้าน การพัฒนาหลักสูตร ตรวจสอบความเหมาะสมของหลักสูตร ความสอดคล้องของแต่ละ องค์ประกอบของหลักสูตร จากนั้นจึงปรับปรุงหลักสูตรให้เหมาะสม ซึ่งผลการสร้างหลักสูตร แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนคือ ผลการสร้างโครงร่างหลักสูตร และผลการตรวจสอบโครงร่าง หลักสูตร

1. ผลการสร้างโครงร่างหลักสูตร

โครงร่างหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพกับ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายละเอียดดังนี้

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการประกันคุณภาพสำหรับนักศึกษา ระดับปริญญาตรี

ความเป็นมาของหลักสูตร

ในโลกยุคแห่งความรู้ (Knowledge – Based Society) ที่มีความรู้ความสามารถของกำลังคนและภูมิปัญญาของประเทศ นับเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของประเทศ ในการแข่งขันกับนานาประเทศได้ส่งผลให้หลายประเทศทั่วโลกหันมาให้ความสำคัญกับการศึกษา ในฐานะกลไกหรือเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาศักยภาพกำลังคน สังคมและประเทศ ประเด็นสำคัญในการพัฒนาทางการศึกษาดังมุ่งสู่การพัฒนาคุณภาพเป็นสำคัญ การศึกษาเป็นกระบวนการในการพัฒนาศักยภาพของบุคคลให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีทั้งคุณค่าและคุณประโยชน์ ในฐานะความเป็นมนุษย์ โดยเป็นพลเมืองที่ดี มีวินัยมีคุณธรรม และใฝ่รู้ใฝ่เรียน มีคุณประโยชน์แก่สังคมในฐานะเป็นผู้ผลิต ผู้สร้างสรรค์ มีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการทำงานสร้างสรรค์สังคมให้เจริญก้าวหน้า (วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล, 2544, หน้า 4)

การศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นสูงที่มุ่งพัฒนามนุษย์ในสาขาวิชาการต่าง ๆ ผู้ที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงถือได้ว่าเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานและประกอบอาชีพได้ตามศักยภาพของตนเองเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ตลอดจนเป็นกำลัง อันสำคัญในการพัฒนาประเทศทุก ๆ ด้าน ซึ่งกล่าวได้ว่า สถาบันอุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศ นำไปสู่ความมีบทบาทในประชาคมโลกและความเป็นสากล (กนกนุช วสุธารัตน์, 2548, หน้า 68) บัณฑิตของสถาบันอุดมศึกษาจึงต้องมีเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ซึ่งหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาโดยตรง ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพนั้น นักการศึกษาได้นำแนวคิดเชิงอุตสาหกรรม ที่เกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพมาประยุกต์ใช้ ในทางการศึกษา ทั้งนี้เพราะสถาบันอุดมศึกษามุ่งพัฒนาความเป็นเลิศด้านคุณภาพทางวิชาการ คือบัณฑิตที่จบการศึกษาออกไป รวมทั้งเน้นความเป็นเลิศขององค์กรประกอบต่าง ๆ ในการผลิตบัณฑิต ซึ่งเป็นแนวคิด มุ่งสู่คุณภาพของการผลิตบัณฑิตไว้ 4 ประการคือ 1) เป็นแหล่งผลิตกำลังคนที่มีคุณภาพ 2) เป็นแหล่งฝึกอบรมวิจัย 3) เป็นแหล่งที่มีประสิทธิภาพในการจัดการฝึกอบรม 4) เป็นแหล่งที่ให้โอกาสศึกษาได้ตลอดชีวิต จากกรอบแนวคิดสำหรับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีทิศทางมุ่งสู่คุณภาพใน 4 ประการดังกล่าว สถาบันอุดมศึกษาได้นำมาเป็นกรอบปรัชญาในการจัดการศึกษา อันอาจกล่าวได้ว่าเป็นระบบที่รวมของการบริหารคุณภาพทางวิชาการทั้งหมด (total academic quality management) โดยมีนักศึกษาที่เข้าสู่ระบบการศึกษาเป็นวัตถุดิบป้อนเข้า (Input) โดยป้อนเข้าสู่ระบบหรือกระบวนการผลิต (Process or Throughput) และ

กระบวนการผลิตดังกล่าวต้องมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานเดียวกันกับเกณฑ์มาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดไว้ เมื่อผ่านกระบวนการผลิตคือ จบการศึกษาออกไปแล้ว ก็เป็นผลผลิตเช่นเดียวกับผลผลิตออกมาจากโรงงานอุตสาหกรรม (Out Put) ซึ่งมีการบริหารจัดการในด้านคุณภาพ (Quality Management) เป็นอย่างดี มีการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ในทุกขั้นตอนของการผลิต มีการตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit) และการประเมินคุณภาพ (Quality Assessment) อย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงมุ่งเน้นจัดการศึกษา โดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ และอยู่ภายใต้กรอบกำหนดหรือกลไกมาตรฐานทางวิชาการซึ่งนำไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษา (Barnett, 1994, pp. 18 – 19)

สืบเนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยคณะกรรมการการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา (ค.ป.อ.) ซึ่งมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้กำหนดให้ทุกสถาบันมีระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยกำหนดตัวบ่งชี้ 9 องค์ประกอบ เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ซึ่งในองค์ประกอบที่ 9 ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ ได้กำหนดให้ ตัวบ่งชี้ที่ 9.2 “มีระบบและกลไกการให้ความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพแก่นักศึกษา” โดยสถาบันอุดมศึกษาต้องมีการถ่ายทอด องค์ความรู้ในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน เพื่อให้นักศึกษาได้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อส่งเสริมการประกันคุณภาพของสถาบันให้เข้มแข็ง รวมทั้งจัดระบบให้ทุกกิจกรรมหรือโครงการของนักศึกษามีการประกันคุณภาพ ทั้งนี้เพราะนักศึกษาในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรง ควรจะมีความรู้และเข้ามามีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถาบัน เพื่อเป็นพลังผลักดันงานการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ประกอบกับการสำรวจความต้องการของผู้บริหารระดับคณะวิชาในการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษา และสำรวจความรู้การประกันคุณภาพของนักศึกษพบว่า มีความต้องการจะพัฒนาเสริมสร้างความรู้ การประกันคุณภาพให้กับนักศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงมีความสำคัญและความจำเป็นต้องพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการประกันคุณภาพสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการฝึกอบรมให้ความรู้แก่นักศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และเตรียมความพร้อมให้กับนักศึกษาเพื่อก้าวสู่สังคมคุณภาพต่อไป

หลักการ

1. เป็นหลักสูตรที่สนองตอบนโยบายการพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
2. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้นักศึกษานำความรู้และทักษะกระบวนการประกันคุณภาพไปใช้ในการพัฒนางานโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษา
3. เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้นักศึกษา เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพ
4. เป็นหลักสูตรที่มุ่งพัฒนานักศึกษาเพื่อเตรียมกำลังคนเข้าสู่สังคมแห่งคุณภาพ

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร

1. เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ เรื่องการประกันคุณภาพ
2. เพื่อให้นักศึกษานำความรู้การประกันคุณภาพไปใช้ในการพัฒนาโครงการหรือกิจกรรมนักศึกษาให้เกิดคุณภาพ
3. เพื่อให้นักศึกษามีทักษะในการประกันคุณภาพและนำไปใช้ในโครงการหรือกิจกรรมของนักศึกษา
4. เพื่อให้นักศึกษาเห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพ
5. เพื่อพัฒนานักศึกษาเพื่อเตรียมกำลังคนเข้าสู่สังคมแห่งคุณภาพ

เนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการประกันคุณภาพสำหรับนักศึกษาปริญญาตรีได้จัดประสบการณ์เพื่อให้นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพ มีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพและนำความรู้ด้านการประกันคุณภาพไปประยุกต์ใช้ในโครงการหรือกิจกรรมของนักศึกษา เพื่อเพิ่มพูนทักษะการประกันคุณภาพเพื่อพัฒนางานให้เกิดคุณภาพ และเตรียมกำลังคนเพื่อเข้าสู่สังคมแห่งคุณภาพ โดยมีรายละเอียดเนื้อหาดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 คุณภาพนั้นสำคัญไฉน

1. ความสำคัญและความจำเป็นในการประกันคุณภาพ
2. ความหมายของคุณภาพและการประกันคุณภาพ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โลภยุคใหม่ใส่ใจคุณภาพ

1. ความหมายและความเป็นมาของระบบคุณภาพ
2. วงจรคุณภาพ (PDCA)
3. ประเภทระบบคุณภาพ

3.1 ระบบคุณภาพมาตรฐานสากล

3.1.1 ระบบ IPO (INPUT – PROCESS –OUTPUT)

3.1.2 ระบบ ISO (International Standard organization)

3.1.3 ระบบ TQM (Total Quality Management)

3.2 ระบบคุณภาพประยุกต์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

1. ความเป็นมาของการประกันคุณภาพการศึกษา

2. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

2.1 ระบบการประกันคุณภาพภายใน

2.2 ระบบการประกันคุณภาพภายนอก

3. ขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษา

3.1 การควบคุมคุณภาพ (Quality Control)

3.2 การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit)

3.3 การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ตัวบ่งชี้คุณภาพ และเกณฑ์ประเมินคุณภาพ

1. ความหมายของตัวบ่งชี้คุณภาพ

2. ประเภทของตัวบ่งชี้คุณภาพ

3. การสร้างตัวบ่งชี้คุณภาพ

4. ความหมายของเกณฑ์ประเมินคุณภาพ

5. การกำหนดเกณฑ์ประเมินคุณภาพ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรียนรู้การประกันคุณภาพสู่โครงการ/กิจกรรมของนักศึกษา

1. ความหมายของโครงการ/ กิจกรรมของนักศึกษา

2. ประเภทของโครงการ/ กิจกรรมของนักศึกษา

3. หลักการเขียนโครงการ/ กิจกรรมของนักศึกษา

4. การฝึกปฏิบัติเขียนโครงการ/ กิจกรรมของนักศึกษา

5. การสรุปผลและประเมินผลโครงการ/ กิจกรรมของนักศึกษา

6. การนำความรู้การประกันคุณภาพไปใช้ในการพัฒนาโครงการ/ กิจกรรมนักศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 บทบาทของนักศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา

1. ความจำเป็นในการพัฒนาบทบาทของนักศึกษาในการประกันคุณภาพ

2. นักศึกษากับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน

3. บทบาทของนักศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เครือข่ายโยงใยใส่ใจพัฒนาคุณภาพ

1. รูปแบบความร่วมมือระหว่างนักศึกษาภายในและระหว่างสถาบัน
2. การสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาคุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถาบัน
3. การจัดการความรู้สู่การประกันคุณภาพของกิจกรรมนักศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ระบบการประกันคุณภาพภายในองค์กรนักศึกษา/สโมสรนักศึกษา

1. องค์ประกอบขององค์กรนักศึกษา/ สโมสรนักศึกษา
2. ขอบเขตและหน้าที่ขององค์กรนักศึกษา/ สโมสรนักศึกษา
3. การจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในขององค์กรนักศึกษา/ สโมสรนักศึกษา
4. ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในขององค์กรนักศึกษา/ สโมสรนักศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 การเขียนรายงานการประเมินตนเอง (SAR)

1. ความหมายของรายงานการประเมินตนเอง
2. หลักการเขียนรายงานการประเมินตนเอง
3. รูปแบบของรายงานการประเมินตนเอง

อัตราเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม

หลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการประกันคุณภาพ สำหรับนักศึกษา

ระดับปริญญาตรี ได้กำหนดเวลาเรียน 20 ชั่วโมง โดยกำหนดเวลาฝึกอบรมในแต่ละเรื่องดังนี้

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 คุณภาพนั้นสำคัญไฉน

จำนวน 2 ชั่วโมง

1. ความสำคัญและความจำเป็นในการประกันคุณภาพ
2. ความหมายของคุณภาพและการประกันคุณภาพ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 โลภยุคใหม่ใส่ใจคุณภาพ

จำนวน 2 ชั่วโมง

1. ความหมายและความเป็นมาของระบบคุณภาพ
2. วงจรคุณภาพ (PDCA)
3. ประเภทระบบคุณภาพ

3.1 ระบบคุณภาพมาตรฐานสากล

3.1.1 ระบบ IPO (INPUT – PROCESS –OUTPUT)

3.1.2 ระบบ ISO (International Standard Organization)

3.1.3 ระบบ TQM (Total Quality Management)

3.2 ระบบคุณภาพประยุกต์

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 ระบบการประกันคุณภาพ การศึกษา**จำนวน 2 ชั่วโมง**

1. ความเป็นมาของการประกันคุณภาพการศึกษา
2. ระบบการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 2.1 ระบบการประกันคุณภาพภายใน
 - 2.2 ระบบการประกันคุณภาพภายนอก
3. ขั้นตอนการประกันคุณภาพการศึกษา
 - 3.1 การควบคุมคุณภาพ (Quality Control)
 - 3.2 การตรวจสอบคุณภาพ (Quality Audit)
 - 3.3 การประเมินคุณภาพ (Quality Assessment)

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ตัวบ่งชี้คุณภาพ และเกณฑ์ประเมินคุณภาพ**จำนวน 2 ชั่วโมง**

1. ความหมายของตัวบ่งชี้คุณภาพ
2. ประเภทของตัวบ่งชี้คุณภาพ
3. การสร้างตัวบ่งชี้คุณภาพ
4. ความหมายของเกณฑ์ประเมินคุณภาพ
5. การกำหนดเกณฑ์ประเมินคุณภาพ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรียนรู้การประกันคุณภาพสู่โครงการ/กิจกรรมนักศึกษา**จำนวน 4 ชั่วโมง**

1. ความหมายของโครงการ/ กิจกรรมของนักศึกษา
2. ประเภทของโครงการ/ กิจกรรมของนักศึกษา
3. การเขียน โครงการ/ กิจกรรมของนักศึกษา
4. การฝึกปฏิบัติเขียนโครงการ/ กิจกรรมของนักศึกษา
5. การสรุปผลและประเมินผลโครงการ/ กิจกรรมของนักศึกษา
6. การนำความรู้การประกันคุณภาพไปใช้ในการพัฒนาโครงการ/ กิจกรรมนักศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 บทบาทของนักศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา**จำนวน 2 ชั่วโมง**

1. ความจำเป็นในการพัฒนาบทบาทของนักศึกษาในการประกันคุณภาพ
2. นักศึกษากับการมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถาบัน
3. บทบาทของนักศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เครือข่ายโยงใยใส่ใจพัฒนาคุณภาพ จำนวน 2 ชั่วโมง

1. รูปแบบความร่วมมือระหว่างนักศึกษาภายในและระหว่างสถาบัน
2. การสร้างเครือข่ายเพื่อการพัฒนาคุณภาพทั้งภายในและภายนอกสถาบัน
3. การจัดการความรู้มุ่งสู่การประกันคุณภาพของกิจกรรมนักศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ระบบการประกันคุณภาพภายในขององค์กรนักศึกษา/สโมสรมนักศึกษา จำนวน 2 ชั่วโมง

1. องค์ประกอบขององค์กรนักศึกษา/สโมสรมนักศึกษา
2. ขอบเขตและหน้าที่ขององค์กรนักศึกษา/สโมสรมนักศึกษา
3. การจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในขององค์กรนักศึกษา/ สโมสรมนักศึกษา
4. ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในขององค์กร

นักศึกษา/สโมสรมนักศึกษา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 การเขียนรายงานการประเมินตนเอง (SAR) จำนวน 2 ชั่วโมง

1. ความหมายของรายงานการประเมินตนเอง
2. หลักการเขียนรายงานการประเมินตนเอง
3. รูปแบบของรายงานการประเมินตนเอง

แนวทางการฝึกอบรม

เพื่อให้การฝึกอบรมเสริมสร้างความรู้และทักษะการประกันคุณภาพสำหรับนักศึกษา

ระดับปริญญาตรี บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้ จึงกำหนดแนวทางการฝึกอบรมดังนี้

1. จัดกิจกรรมฝึกอบรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้นักศึกษาได้พัฒนาศักยภาพของตนเอง
2. จัดกิจกรรมฝึกอบรมให้มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับการดำเนิน โครงการหรือกิจกรรมของนักศึกษา
3. จัดกิจกรรมโดยใช้วิธีผสมผสานให้ความรู้กับการฝึกทักษะการประกันคุณภาพ โดยเน้นการนำหลัก PDCA ไปใช้ในการพัฒนางาน โครงการหรือกิจกรรมของนักศึกษา
4. จัดสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ที่เอื้อต่อการเรียนรู้และฝึกกระบวนการให้กับนักศึกษา
5. จัดกิจกรรมให้นักศึกษาเห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพ

สื่อและแหล่งการเรียนรู้

การจัดการตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการประกันคุณภาพ สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี มุ่งให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้เรียนรู้จากสื่อและแหล่งเรียนรู้ เพื่อช่วยส่งเสริมให้ได้เรียนรู้จากกระบวนการฝึกอบรม และ โดยกำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้ดังนี้

1. วิทยากรพิเศษ
2. เอกสารประกอบการฝึกอบรม
3. หอสมุด
4. ใบความรู้
5. กิจกรรมการฝึกอบรม
6. กรณีศึกษา

การวัดและประเมินผล

ในการวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการประกันคุณภาพสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบด้วย 3 ส่วนคือ

1. การวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความรู้จากการฝึกอบรม ใช้วิธีการวัดด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์
2. การวัดทักษะการประกันคุณภาพ ใช้วิธีการวัดจากการจัดทำโครงการ/กิจกรรมนักศึกษา โดยพิจารณาว่ามีการนำระบบ PDCA ไปใช้ในการจัดทำโครงการ/กิจกรรม โดยใช้แบบประเมินทักษะการปฏิบัติงาน
3. การวัดเจตคติต่อการประกันคุณภาพ ใช้วิธีการวัดโดยแบบวัดเจตคติต่อการประกันคุณภาพ

เกณฑ์การประเมินผู้เข้ารับการฝึกอบรม

1. ผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมต้องมีเวลาการเข้ารับการฝึกอบรมตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาที่กำหนด
2. มีการนำเสนอ โครงการ/กิจกรรมนักศึกษาที่แสดงถึงการนำความรู้การประกันคุณภาพไปใช้โดยเน้นตามกระบวนการ PDCA

ผลการตรวจสอบโครงร่างหลักสูตร

ผู้วิจัยได้นำโครงร่างหลักสูตรไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พิจารณา ซึ่งได้ผลการตรวจสอบโครงร่างหลักสูตร ดังนี้

1. ผลการประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร

ในด้านความเหมาะสมของหลักสูตรได้ผลการประเมินความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเหมาะสม ดังแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร

รายการประเมิน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. หลักการของหลักสูตรนำไปปฏิบัติได้จริง	4.60	.54	มากที่สุด
2. ความสมเหตุสมผลที่ต้องพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม	4.80	.44	มากที่สุด
3. ความชัดเจนของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.40	.55	มาก
4. ความเป็นไปได้ของจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.60	.54	มากที่สุด
5. เนื้อหาของหลักสูตรตอบสนองจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.80	.44	มากที่สุด
6. การจัดลำดับเนื้อหาของหลักสูตร	4.60	.54	มากที่สุด
7. เนื้อหาของหลักสูตรครอบคลุมความรู้ที่จำเป็นต้องมี	4.60	.54	มากที่สุด
8. ความเป็นไปได้ของกิจกรรมฝึกอบรมที่จะทำให้บรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	4.60	.54	มากที่สุด
9. กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมนำไปปฏิบัติได้จริง	4.60	.54	มากที่สุด
10. ความเหมาะสมของกิจกรรมฝึกอบรม	4.80	.44	มากที่สุด
11. สื่อประกอบการฝึกอบรมและแหล่งเรียนรู้เหมาะสมกับกิจกรรมการฝึกอบรม	4.40	.55	มาก
12. สื่อประกอบการฝึกอบรมและแหล่งเรียนรู้ช่วยให้กิจกรรมบรรลุจุดมุ่งหมายได้	4.60	.54	มากที่สุด
13. การวัดและประเมินผลเหมาะสมกับจุดมุ่งหมาย	4.40	.55	มาก
14. ความเป็นไปได้ในการวัดและประเมินผล	4.40	.55	มาก
15. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการฝึกอบรม	3.80	.83	มาก
รวม	4.66	.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรได้ประเมินความเหมาะสมของโครงร่างหลักสูตร พบว่า มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.66 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.80 – 4.80 และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน อยู่ระหว่าง 0.44 – 0.83 โดย ความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุดทุกรายการ

2.2.2 ผลการประเมินความสอดคล้องของหลักสูตรฝึกอบรม โดยมีค่าความสอดคล้อง
 ดังแสดงในตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงค่าความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตรในแต่ละองค์ประกอบ

รายการประเมิน	ค่าความ สอดคล้อง	แปลผล
1.หลักการของหลักสูตรกับสภาพปัญหา	1.00	สอดคล้อง
2.หลักการของหลักสูตรกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
3. หลักการของหลักสูตรกับเนื้อหาของหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
4. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับ โครงสร้างเนื้อหาของหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
5. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับจุดประสงค์ในแต่ละหน่วยการฝึกอบรม	1.00	สอดคล้อง
6. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรกับเนื้อหาของหลักสูตร	1.00	สอดคล้อง
7. จุดประสงค์ของหลักสูตรกับเนื้อหาของหลักสูตรในแต่ละหน่วยการ ฝึกอบรม	1.00	สอดคล้อง
8.หัวข้อการฝึกอบรมกับเนื้อหาวิชาในการฝึกอบรม	1.00	สอดคล้อง
9. จุดประสงค์ในแต่ละหน่วยกับกิจกรรมและวิธีการฝึกอบรม	1.00	สอดคล้อง
10. จุดประสงค์ในแต่ละหน่วยกับการวัดและประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
11. เนื้อหาการฝึกอบรมกับกิจกรรมการฝึกอบรม	1.00	สอดคล้อง
12. เนื้อหาการฝึกอบรมกับการวัดและประเมินผล	1.00	สอดคล้อง
13. เนื้อหาการฝึกอบรมกับสื่อ	1.00	สอดคล้อง
14. กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมกับสื่อ	1.00	สอดคล้อง
15.กิจกรรมและวิธีการฝึกอบรมในแต่ละหน่วยกับการวัดและประเมินผล	1.00	สอดคล้อง

จากตารางที่ 8 ผลการประเมินความสอดคล้องของโครงสร้างหลักสูตร ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าโครงสร้างหลักสูตรที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องในแต่ละองค์ประกอบ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ทุกรายการ

ผลการประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ผู้วิจัยได้ตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร โดยหาค่าคุณภาพของหลักสูตร (The Puissance Measure) โดยเทคนิคปุยซองค์ ซึ่งผลการตรวจสอบมีดังนี้

ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้	ได้ค่า P.M. เท่ากับ 10.51
ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	ได้ค่า P.M. เท่ากับ 12.20
ด้านกระบวนการวัดและประเมินผล	ได้ค่า P.M. เท่ากับ 14.78
รวมทั้งฉบับเฉลี่ย	ได้ค่า P.M. เท่ากับ 12.29

ตารางที่ 9 การประเมินความเหมาะสมของหลักสูตร ด้านจุดประสงค์การเรียนรู้หลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

พฤติกรรมกรเรียนรู้	รูปแบบของความรู้					
	แบบลูกโซ่ (น.น. = 1)	แบบเชื่อมโยง (น.น. = 2)	แบบ ผสมผสาน (น.น. = 3)	แบบ แนวคิด (น.น. = 4)	แบบ หลักการ (น.น. = 5)	แบบ แก้ปัญหา (น.น. = 6)
บอกชื่อ/ชื่อ (น.น. = 1)		ข้อ 9 = 2	ข้อ 2, 7, 15, 22 31, 34 = 18			
เลือกหรือบอกลักษณะ (น.น. = 1)						
บอกกฎเกณฑ์ (น.น. = 1)						
จัดลำดับ (น.น. = 2)			ข้อ 8, 16 = 12			
สาธิต (น.น. = 2)						
สร้าง (น.น. = 3)			ข้อ 26 = 9		ข้อ 17, 19 = 30	
อธิบาย/บรรยาย (น.น. = 3)			ข้อ 1, 14, 30, 32, 33 = 45	ข้อ 4, 10, 35 = 36		ข้อ 28 = 18
จำแนก/แยกแยะ (น.น. = 3)			ข้อ 6, 13 = 18	ข้อ 3, 5, 12, 18, 21 = 60	ข้อ 11 = 15	
ประยุกต์ใช้/กฎเกณฑ์ (น.น. = 3)					ข้อ 24 = 15	ข้อ 20, 23, 25, 27, 29 = 90

จากตารางที่ 9 ค่า P.M. ของจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้จากการคำนวณ มีค่าเท่ากับ 10.51

ตารางที่ 10 การประเมินหลักสูตร ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการประกันคุณภาพสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

พฤติกรรมกร เรียนรู้	รูปแบบของความรู้					แบบแก้ปัญหา (น.น.=6)
	แบบลูกโซ่ (น.น.=1)	แบบ เชื่อมโยง (น.น.=2)	แบบ ผสมผสาน (น.น.=3)	แบบแนวคิด (น.น.=4)	แบบ หลักการ (น.น.=5)	
บอกชื่อ/ชื่อ (น.น.=1)	ข้อ 1 = 1		ข้อ 19,30,35 =9	ข้อ 10,20 =8		ข้อ 18 =6
เลือกหรือบอก ลักษณะ (น.น.=1)				ข้อ 9 =4		
บอกกฎเกณฑ์ (น.น.=1)						
จัดลำดับ (น.น.=2)						ข้อ 46 =12
สาธิต (น.น.=2)					ข้อ 45 =10	
สร้าง (น.น.=3)		ข้อ 2=6		ข้อ 12,22 =24		ข้อ 23 =18
อธิบาย/บรรยาย (น.น.=3)			ข้อ 13,14,15, 17,44 =45	ข้อ 5,6,7,8, 32,40,42, 48,50 =120	ข้อ 37,38, 52,=45	
จำแนก/แยกแยะ (น.น.=3)			ข้อ 16=9	ข้อ 26,29,31, 33,49,54 =72		ข้อ 21 =18
ประยุกต์ใช้/ กฎเกณฑ์ (น.น.=3)						ข้อ 3,11,24, 25,27,28,34, 36,39,41,43 47,51,53 =252

จากตารางที่ 10 ค่า P.M. ของกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากการคำนวณ มีค่า
เท่ากับ 12.20

ตารางที่ 11 การประเมินหลักสูตร ด้านกระบวนการวัดและประเมินผลการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะการประกันคุณภาพสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี

พฤติกรรมการเรียนรู้	รูปแบบของความรู้					
	แบบลูกโซ่ (น.น.=1)	แบบ เชื่อมโยง (น.น.=2)	แบบ ผสมผสาน (น.น.=3)	แบบ แนวคิด (น.น.=4)	แบบ หลักการ (น.น.=5)	แบบ แก้ปัญหา (น.น.=6)
บอกชื่อ/ชื่อ (น.น.=1)	ข้อ1 =1	ข้อ22 =2	ข้อ10,25 =6			
เลือกหรือบอกลักษณะ (น.น.=1)						
บอกกฎเกณฑ์ (น.น.=1)						
จัดลำดับ (น.น.=2)						
สถิติ (น.น.=2)						
สร้าง (น.น.=3)					ข้อ4,5,6, 7,11 =90	
อธิบาย/บรรยาย (น.น.=3)					ข้อ13,16 17,18,=60	ข้อ19,20, 21,27 =72
จำแนก/แยกแยะ (น.น.=3)			ข้อ3 =9		ข้อ2 =15	
ประยุกต์ใช้/กฎเกณฑ์ (น.น.=3)						ข้อ8,9,12, 14,15,23, 24,26 =144

จากตารางที่ 11 ค่า P.M. ของกระบวนการวัดและประเมินผลที่ได้จากการคำนวณ มีค่าเท่ากับ 14.78

ผลการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรก่อนนำไปทดลองใช้

ผู้วิจัยได้ปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ก่อนนำหลักสูตรไปใช้ ได้ผลดังต่อไปนี้

1. ความเป็นมาของหลักสูตร ได้ปรับปรุงเหตุผลในความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรม โดยเพิ่มเติมข้อความ การเห็นคุณค่าและการมีเจตคติที่ดีต่อการประกันคุณภาพสำหรับนักศึกษา

2. หลักการของหลักสูตร ได้ปรับปรุงด้านภาษาให้มีความชัดเจนขึ้น โดยแก้ไขคำว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็น นักศึกษาในทุกที่ และปรับหลักการของหลักสูตรให้มีความชัดเจนมากขึ้น

3. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร เพิ่มเติมคำว่าเห็นคุณค่าในจุดมุ่งหมายข้อ 4 ที่เกี่ยวกับเจตคติ

4. กิจกรรมการฝึกอบรม ได้ปรับปรุงภาษาและเขียนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

5. สื่อและแหล่งเรียนรู้ ได้ปรับปรุงภาษาและเขียนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

6. การวัดและประเมินผล ได้ปรับปรุงภาษาที่ใช้ในแบบทดสอบวัดความรู้ ความเข้าใจ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น ปรับปรุงแบบวัดเจตคติในด้านภาษา และปรับปรุงแบบประเมินทักษะการปฏิบัติ โดยปรับปรุงภาษาที่ใช้ในข้อคำถาม

ตอนที่ 3 ผลการทดลองใช้หลักสูตร

ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการประกันคุณภาพสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี แบ่งการดำเนินการเป็น 2 ส่วนคือ 1. การศึกษานำร่อง 2. การนำหลักสูตรฝึกอบรมไปทดลองใช้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ผลการศึกษานำร่อง

ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรไปทดลองใช้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของหลักสูตรในสถานการณ์จริง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 15 คน ระหว่างวันที่ 18 ตุลาคม 2553 ถึง วันที่ 22 ตุลาคม 2553 รวม 20 ชั่วโมง ภายหลังเสร็จสิ้นการจัดการฝึกอบรมแล้ว ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมประเมินความเหมาะสมของการใช้หลักสูตรฝึกอบรม ผลการประเมินความเหมาะสมของการใช้หลักสูตรฝึกอบรมจากการศึกษานำร่อง แสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเหมาะสมในการใช้หลักสูตร
ฝึกอบรมจากการศึกษานำร่อง

รายการประเมิน	ความคิดเห็น (N =15)		
	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1. ความเหมาะสมของเนื้อหาในการฝึกอบรม	3.80	0.41	มาก
2. ความเหมาะสมของวิทยากรในแต่ละหัวข้อการ ฝึกอบรม	3.93	0.26	มาก
3. เทคนิคการนำเสนอของวิทยากร	3.73	0.46	มาก
4. ความเหมาะสมของเอกสารประกอบการฝึกอบรม	4.00	0.76	มาก
5. ความเหมาะสมของสื่อประกอบการฝึกอบรม	3.60	0.51	มาก
6. ความเหมาะสมของการวัดผลก่อนและหลังการ ฝึกอบรม	3.73	0.59	มาก
7. การมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	3.87	0.83	มาก
8. ความเหมาะสมของการจัดเลี้ยงอาหารกลางวันและ อาหารว่าง	3.80	0.68	มาก
9. ความเหมาะสมของระยะเวลาในการฝึกอบรม	3.47	0.74	ปานกลาง
10. ความเหมาะสมของสถานที่จัดฝึกอบรม	3.73	0.96	มาก
รวม	3.77	0.65	มาก

จากตารางที่ 12 แสดงว่าความเหมาะสมของการใช้หลักสูตรจากการนำร่องโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.77 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าค่าเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.47 - 4.00 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเกือบทุกรายการ ยกเว้นในเรื่องของความเหมาะสมของระยะเวลาในการฝึกอบรมที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง โดย ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ความเหมาะสมของเอกสารประกอบการฝึกอบรม นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มกิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์ เพื่อละลายพฤติกรรมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมรู้จักกันมากขึ้น ซึ่งผู้วิจัยนำข้อที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนที่จะนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ผลการนำหลักสูตรฝึกอบรมไปทดลองใช้

ผู้วิจัยได้นำหลักสูตรฝึกอบรมไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 30 คน ระหว่างวันที่ 8 มกราคม 2554 ถึง วันที่ 23 มกราคม 2554 จำนวน 30 ชั่วโมง ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาลำดับขั้นของการทดลองคือ ความรู้ด้านประกันคุณภาพทั้งก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตร การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ความรู้ด้านการประกันคุณภาพ และเจตคติต่อการประกันคุณภาพ ทั้งก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตร ผลการประเมินการใช้หลักสูตรฝึกอบรมโดยผู้เข้าร่วมการฝึกอบรม และสรุปผลการทดลองใช้หลักสูตร

ผลการวิเคราะห์ ก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ของคะแนนความรู้การประกันคุณภาพ คะแนนเจตคติ ก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 13 แสดงค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนวัดความรู้ด้านการประกันคุณภาพของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ทั้งก่อนและหลังทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ประเภท	คะแนนเต็ม	ก่อนการทดลอง		หลังทดลอง	
		$\bar{X}$	SD		SD
คะแนนวัดความรู้(60 ข้อ)	60	31.03	4.05	45.87	3.55
คะแนนวัดเจตคติ(40 ข้อ)	200	163.70	11.58	189.83	7.27

จากตารางที่ 13 พบว่าค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนวัดผลด้านความรู้ ความเข้าใจการประกันคุณภาพ และเจตคติต่อการประกันคุณภาพ ซึ่งค่าเฉลี่ยของคะแนนวัดความรู้ของก่อนและหลังการทดลอง มีค่าเท่ากับ 31.03 และ 45.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 4.05 และ 3.55 ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยของคะแนนวัดเจตคติต่อการประกันคุณภาพของก่อนและหลังการทดลอง มีค่าเท่ากับ 163.70 และ 189.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าเท่ากับ 11.58 และ 7.27 ตามลำดับ

ผลการเปรียบเทียบความรู้และเจตคติการประกันคุณภาพ ก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม ซึ่งประกอบด้วยความรู้ความเข้าใจ และด้านเจตคติต่อการประกันคุณภาพ ดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบความรู้และ เจตคติ ต่อการประกันคุณภาพก่อนและ หลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ประเภท	Pretest		Posttest		t-test
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	
ความรู้	31.03	4.05	45.87	3.55	14.86**
เจตคติ	163.70	11.58	189.83	7.27	10.68**

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตารางที่ 14 แสดงว่า คะแนนวัดความรู้ด้านการประกันคุณภาพ ของนักศึกษาหลัง การฝึกอบรม สูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในส่วนของคะแนน วัดเจตคติของนักศึกษา หลังการฝึกอบรมมีคะแนนสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน

ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการประกันคุณภาพในแต่ละด้านกับเกณฑ์ที่กำหนด ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความรู้ความเข้าใจการประกันคุณภาพ เจตคติการ ประกันคุณภาพและทักษะการประกันคุณภาพกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบคะแนนวัดความรู้ เจตคติ และทักษะการประกันคุณภาพ หลังการใช้ หลักสูตรฝึกอบรมในแต่ละด้านตามเกณฑ์ที่กำหนด

ประเภท	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ยที่ได้	เกณฑ์ที่กำหนด	ความหมาย
ด้านความรู้ (60 ข้อ)	60	45.87(76.45%)	70%	สูงกว่าเกณฑ์
ด้านเจตคติ (40 ข้อ)	200	189.83(4.74)	3.50	สูงกว่าเกณฑ์
ด้านทักษะ (10 ข้อ)	30	25.16(2.78)	2.50	สูงกว่าเกณฑ์

จากตารางที่ 15 แสดงว่าค่าเฉลี่ยของความรู้ เจตคติ และทักษะการประกันคุณภาพ ภายหลังการทดลองใช้หลักสูตร มีค่าสูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดทุกรายการ

ผลการประเมินความเหมาะสมของการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

ผลการประเมินความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้หลักสูตรฝึกอบรม

จากผู้เข้ารับการฝึกอบรม แสดงดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการประเมินความเหมาะสมของการใช้หลักสูตร ฝึกอบรมจากการประเมินโดยผู้เข้ารับการฝึกอบรม

รายการ	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1.เนื้อหาวิชาในการฝึกอบรม	4.47	.51	มาก
2. วิทยากรแต่ละหัวข้อการฝึกอบรม	4.50	.51	มาก
3. เทคนิคการนำเสนอของวิทยากร	4.30	.53	มาก
4. เอกสารประกอบการฝึกอบรม	4.57	.50	มากที่สุด
5. สื่อประกอบการฝึกอบรม	4.17	.59	มาก
6. การวัดผลก่อน – หลังการฝึกอบรม	4.30	.47	มาก
7. การมีส่วนร่วมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม	4.53	.57	มากที่สุด
8. การเลี้ยงอาหารกลางวัน – อาหารว่าง	4.57	.57	มากที่สุด
9. ระยะเวลาในการจัดฝึกอบรม	4.20	.76	มาก
10. สถานที่จัดฝึกอบรม	4.60	.56	มากที่สุด
รวม	4.42	.58	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่าความเหมาะสมของการใช้หลักสูตรฝึกอบรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.42 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.17 – 4.57 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมี 2 รายการ คือ ความเหมาะสมของเอกสารประกอบการฝึกอบรมและความเหมาะสมของการเลี้ยงอาหารกลางวันและอาหารว่าง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.57 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดแต่ยังอยู่ในระดับมาก คือความเหมาะสมของสื่อประกอบการฝึกอบรม ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 นอกจากนี้มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรจัดฝึกอบรมหลักสูตรนี้ ให้กับนักศึกษารุ่นต่อไป ควรไปจัดกิจกรรมนอกสถานที่แล้วค้างคืนเพื่อที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะได้สนิทสนมกันมากกว่านี้

สรุปผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม

จากผลการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมข้างต้น สามารถสรุปผลการทดลองใช้หลักสูตร โดยพิจารณาตามเกณฑ์การพิจารณาประสิทธิภาพของหลักสูตรไว้ดังนี้

1. การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ระหว่างก่อนและหลังทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพ โดยความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงกว่าก่อนทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. การเปรียบเทียบเจตคติต่อการประกันคุณภาพของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ระหว่างก่อนและหลังการทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีเจตคติต่อการประกันคุณภาพ โดยเจตคติต่อการประกันคุณภาพของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลังทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมสูงกว่าก่อนทดลองใช้หลักสูตรฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. คะแนนเฉลี่ยของความรู้เรื่องการประกันคุณภาพ มีค่าเท่ากับ 45.87 (76.45%) อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70) คะแนนเฉลี่ยวัดเจตคติต่อการประกันคุณภาพ มีค่าเท่ากับ 4.75 อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ไม่ต่ำกว่า 3.50) และคะแนนเฉลี่ยของวัดทักษะการประกันคุณภาพมีค่าเท่ากับ 2.78 อยู่ในระดับสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด (ไม่ต่ำกว่า 2.50)

4. ค่าเฉลี่ยการประเมินความเหมาะสมในการใช้หลักสูตรฝึกอบรมจากนักศึกษา เท่ากับ 4.42 อยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 4 ผลการประเมินและปรับปรุงหลักสูตร

หลังจากนำหลักสูตรการฝึกอบรมไปทดลองใช้แล้ว ผู้วิจัยทำการประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตรดังนี้

1. การประเมินหลักสูตร

1.1 จุดประสงค์ ในการประเมิน เพื่อประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรจากการนำหลักสูตรไปทดลองใช้

1.2 เกณฑ์ที่ใช้ในการประเมิน

1.2.1 เกณฑ์ในการพิจารณาประสิทธิภาพของหลักสูตร

ผลการเรียนรู้เรื่องการประกันคุณภาพของผู้เข้ารับการอบรม หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ค่าเฉลี่ยคะแนนวัดความรู้ ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพ สูงกว่าร้อยละ 70 และค่าเฉลี่ยด้านเจตคติ อยู่ในระดับมาก สูงกว่าเกณฑ์ (3.50)

ผลการประเมินความคิดเห็นที่มีค่าความเหมาะสมของการใช้หลักสูตรฝึกอบรมจากผู้เข้ารับการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก สูงกว่าเกณฑ์ ค่าเฉลี่ย (3.50)

ผลการประเมินหลักสูตร

เมื่อพิจารณาจากค่าสถิติพื้นฐานและการทดสอบนัยสำคัญทางสถิติจากตาราง 11 และ 12 สรุปได้ว่า คะแนนผลการเรียนรู้เรื่องการประกันคุณภาพและเจตคติต่อการประกันคุณภาพของผู้รับการฝึกอบรมหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองใช้หลักสูตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ค่าเฉลี่ยคะแนนวัดความรู้ความเข้าใจ อยู่ในระดับมาก สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด คะแนนวัดเจตคติ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด และค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของการใช้หลักสูตรอยู่ในระดับมาก

ผลการประเมินดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า หลักสูตรฝึกอบรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นครั้งนี้มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริง โดยสามารถเสริมสร้างความรู้และทักษะการประกันคุณภาพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีให้สูงขึ้น

ผลการปรับปรุงหลักสูตร

หลังจากรวบรวมข้อมูลจากการประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตร ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นของผู้เข้ารับการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้ปรับปรุงหลักสูตรในประเด็นต่อไปนี้

1. ด้านความเป็นมาของหลักสูตร ได้เขียนสภาพปัญหาและความจำเป็นในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา ในปีการศึกษา 2553 ที่ได้มีการปรับตัวบ่งชี้คุณภาพ โดยได้นำเอาประเด็นในการให้ความรู้เรื่องการประกันคุณภาพมาไว้ในองค์ประกอบที่ 3 การพัฒนานิสิตนักศึกษา จึงปรับการเขียนโดยโยงให้เห็นความสำคัญของประเด็นดังกล่าว
2. เนื้อหาของหลักสูตร ปรับจำนวนชั่วโมงจาก 20 ชั่วโมง เป็น 30 ชั่วโมง โดยเพิ่มเวลาในส่วนของการเรียนรู้ที่ 2, 3, 4, 5, 7, 8 และ 9
3. กิจกรรมการฝึกอบรม ได้ปรับปรุงภาษาให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และเพิ่มกิจกรรมกลุ่มมากขึ้น
4. สื่อการฝึกอบรม ปรับสื่อ Power Point ให้มีความสวยงามและกระชับมากขึ้น ปรับใบงานในหน่วยการเรียนรู้ที่ 4 และหน่วยการเรียนรู้ที่ 9
5. การวัดและประเมินผล ปรับเวลาในการวัดเจตคติต่อการประกันคุณภาพ เป็น 15 นาที และปรับเวลาในการวัดความรู้ เป็น 50 นาที

6. เอกสารประกอบการฝึกอบรม ได้เพิ่มเติมความรู้ในหน่วยที่ 2 เกี่ยวกับระบบคุณภาพ และปรับภาษาให้มีความชัดเจน และกระชับเหมาะสมกับเวลาในการฝึกอบรมมากยิ่งขึ้น

หลังจากได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะข้างต้นแล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำเป็นหลักสูตรแบบ สมบูรณ์ (ดังแสดงในภาคผนวก) ซึ่งสามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้าง ความรู้และทักษะการประกันคุณภาพสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีต่อไป